



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

VISUELE KUNSTE V1

FEBRUARIE/MAART 2017

PUNTE: 100

TYD: 3 uur

**Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye.
Hierdie vraestel moet in volkleur gedruk word.**

INSTRUKSIES EN INLIGTING

In hierdie eksamen moet jy die volgende vaardighede toon:

- Die gebruik van die korrekte kunsterminologie
- Die gebruik en toepassing van visuele analise/ontleding en kritiese denke
- Skryf- en navorsingsvaardighede binne 'n geskiedkundige en kulturele konteks
- Die plaas van spesifieke voorbeelde in 'n kulturele, sosiale, politieke en historiese konteks
- 'n Begrip van eiesoortige kreatiewe style

Lees die volgende instruksies voordat jy besluit watter vrae om te beantwoord.

1. Hierdie vraestel bestaan uit AGT vrae.
2. Beantwoord enige VYF vrae vir 'n totaal van 100 punte.
3. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
4. Vrae verskyn op die linkerkantse bladsye, met visuele bronne op die regterkantse bladsye.
5. Maak seker dat jy na die kleurafdrukke van die visuele bronne verwys waar dit vereis word.
6. GEEN punte sal toegeken word vir inligting wat in een antwoord bespreek en in ander antwoorde herhaal word NIE. Kruisverwysing van kunswerke is toelaatbaar.
7. Noem die kunstenaar(s) en titel van elke kunswerk wat jy in jou antwoorde bespreek. Onderstreep die titel van 'n kunswerk of die naam van 'n gebou.
8. Skryf op 'n duidelike, kreatiewe en gestruktureerde manier en gebruik volsinne en paragrawe volgens die instruksies van elke vraag. 'n Lys met feite/tabelle word NIE aanvaar NIE.
9. Gebruik die volgende riglyne vir die lengte van jou antwoorde. Let op die puntetoekenning.
 - 6–8 punte: 'n minimum van $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ bladsy (paragraaf)
 - 10–14 punte: 'n minimum van 1– $1\frac{1}{2}$ bladsy(e) (kort opstel)
 - 20 punte: 'n minimum van 2 bladsye (opstel)
10. Skryf netjies en leesbaar.

LAAT HIERDIE BLADSY BLANKO.

BEANTWOORD ENIGE VYF VRAE.**VRAAG 1: DIE STEM VAN OPKOMENDE KUNSTENAARS**

Dit is 'n groot mylpaal in jou lewe om jou matriekuitslae te ontvang.

- 1.1 Vergelyk hoe die kunstenaars in FIGUUR 1a en FIGUUR 1b daarin geslaag het om hierdie oomblik vas te vang.

Jy moet na die volgende verwys:

- Formele elemente
- Komposisie
- Perspektief/Gevoel van ruimte
- Ritme en beweging
- Stemming/Atmosfeer

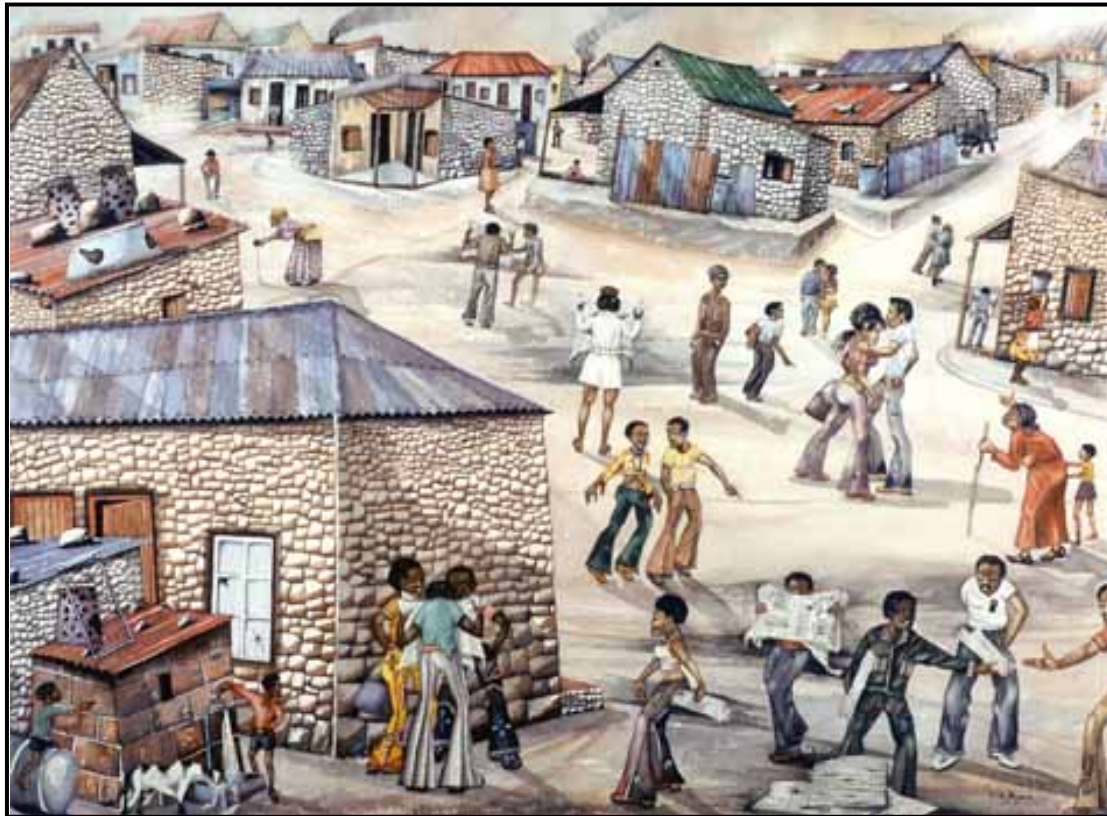
(8)

- 1.2 Skryf 'n opstel oor TWEE kunswerke van verskillende Suid-Afrikaanse kunstenaars wat die alledaagse lewe dokumenteer.

Jy moet die volgende by jou opstel insluit:

- Onderwerp
- Formele elemente
- Komposisie
- Media en tegniek
- Styl

(12)
[20]



FIGUUR 1a: Phaswane David Mogano, *Matric Results in Township* (*Matriekuitslae in Township*), waterverf, 1975.



FIGUUR 1b: Tommy Motswai, *Matric Results (Matriekuitslae)*, pastel op papier, 2005.

**VRAAG 2: SUID-AFRIKAANSE KUNSTENAARS BEÏNVLOED DEUR AFRIKA-
EN/OF INHEEMSE KUNSVORMS**

Sommige kunstenaars, soos Emile Nolde, is deur Afrika-maskers beïnvloed, wat gelei het tot werk wat erg verwronge en oordrewe is.

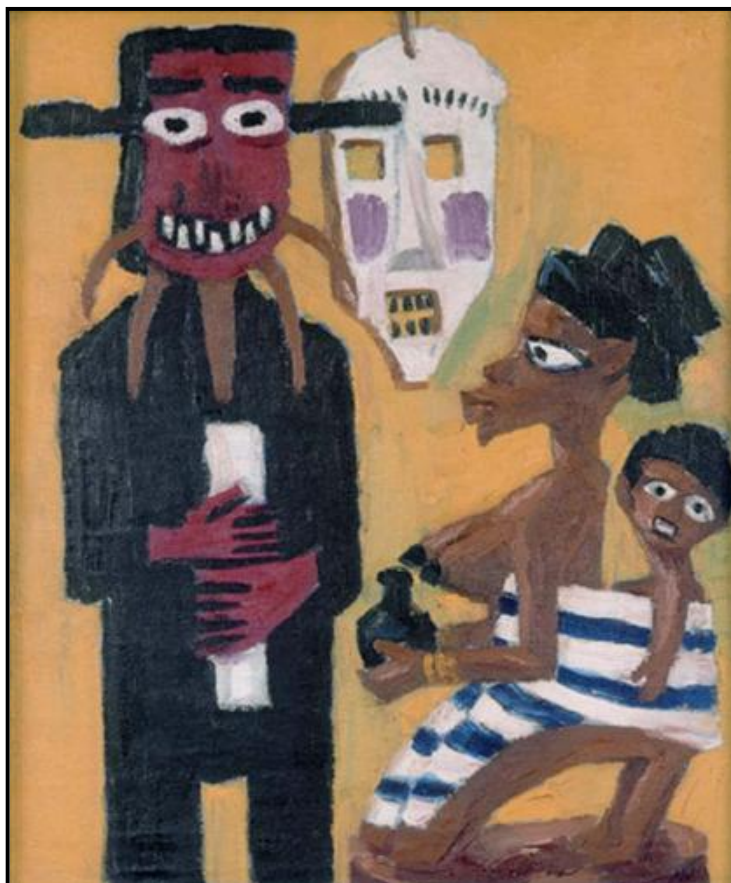
2.1 Bespreek die gebruik van verwringing, vereenvoudiging en oordrywing in FIGUUR 2a en FIGUUR 2b, deur na die formele elemente en beginsels van kuns te verwys. Gee redes vir die maniere/wyses waarop die kunstenaars deur Afrika beïnvloed is. (8)

2.2 Ontleed EEN kunswerk deur enige TWEE kunstenaars wie se werk 'n Afrika-
invloed toon.

Jy moet na die volgende verwys:

- Waar in die kunswerk is die invloed sigbaar?
- Gebruik van kleur
- Komposisie-elemente
- Gebruik van tegnieke en materiaal

(12)
[20]



FIGUUR 2a: Emile Nolde, *The Missionary (Die Sendeling)*, olie op doek, 1912.



FIGUUR 2b: Billy Molokeng, *Noisy Neighbours (Lawaaierige Bure)*, olie op papier, 1990.



FIGUUR 3: Bill Woodrow, *Elephant (Olifant)*, motordeure, twee landkaarte (links is Suid-Amerika en regs is Afrika), 'n stofsuiers binne-in die olifant se slurp en 'n masjiengeweer, 1984.

VRAAG 4: KUNS, KUNSVLYT EN GEESTELIKE WERKE HOOFSAAKLIK UIT LANDELIKE SUID-AFRIKA

Kunstenaars gebruik baie style en media om hulle interpretasie van Jesus se kruisiging oor te dra.

4.1 Bespreek hoe die twee kunstenaars die kruisiging in FIGUUR 4a en FIGUUR 4b interpreteer.

Jy moet die volgende beantwoord:

- Hoe verskil die funksies van FIGUUR 4a en FIGUUR 4b? Gee 'n rede vir jou antwoord.
- Waarom sal jy FIGUUR 4a as 'n nuwe kunswerk beskryf?
- Verduidelik hoekom FIGUUR 4b 'n ekspressionistiese kunswerk is.
- Elimo Njau van Tanzanië sê: 'Kuns verafrikaniseer Christenskap'. Dink jy dat hierdie kunstenaars suksesvol was om Christenskap te verafrikaniseer? Gee redes vir jou antwoord.

(10)

4.2 Interpreteer EEN kunswerk deur enige TWEE Suid-Afrikaanse kunstenaars wat kunsvlyt gebruik en/of wat aan spiritualiteit/geestelikheid in hulle werke aandag gee.

Jy kan die volgende riglyne in jou opstel gebruik:

- Onderwerp
- Formele elemente
- Gebruik van media en tegniek
- Moontlike boodskappe/betekenis

(10)
[20]



FIGUUR 4a: Sizakele Mchunu, **Crucifixion (Kruisiging)**, lap, hout, gare, krale en draad, 1988.



FIGUUR 4b: Elimo Njau, **Crucifixion (Kruisiging)**, muurskildery, 1955.

VRAAG 5: MULTIMEDIA EN NUWE MEDIA – ALTERNATIEWE KONTEMPORÊRE EN POPULÊRE KUNSVORMS IN SUID-AFRIKA

Double Negative (Dubbel Negatief) deur Michael Heizer in FIGUUR 5a is landkuns in die Nevada-woestyn, VSA. Die diep slote in die natuurlike rotsformasie is deur stootskrapers en dinamiet gemaak.

Die Deens-Yslandse kunstenaar, Olafur Eliasson, is geïnteresseerd in hoe jy die landskap met die res van die wêreld verbind en hoe jy jouself daarbinne ervaar. In FIGUUR 5b het hy meer as 180 ton Yslandse klip gebruik om diep lae te vorm en 'n terrein te skep waardeur 'n waterstroom tussen die interieur van die museum deurvloei.

5.1 Michael Heizer neem sy werk uit die ruimte van die galery na die woestynomgewing, terwyl Olafur Eliasson die land in die galery inbring.

Bespreek moontlike boodskappe/betekenis van hierdie werke deur na die volgende te verwys:

- Titels
- Ruimte/Ligging
- Medium en tegniek
- Interaksie/Betrokkenheid/Verbintenis met die kyker en die ruimte
- Grootte/Skaal van die werk
- Kykerinteraksie met die kunswerk
- Dokumentering van die kunswerk

(10)

5.2 Bespreek enige TWEE kunswerke van kontemporêre kunstenaars wat jy bestudeer het, waar die kunstenaars alternatiewe en ongewone media gebruik het.

(10)
[20]



FIGUUR 5a: Michael Heizer, *Double Negative (Dubbel Negatief)*, landkuns, Arizona, VSA, 1969–1970.



FIGUUR 5b: Olafur Eliasson, *Riverbed (Rivierbedding)*, installasie in Denemarke se Louisiana-museum van Moderne Kuns, Kopenhagen, 2014.

VRAAG 6: DEMOKRATIESE IDENTITEIT IN SUID-AFRIKA NÁ 1994

Ons kultuur, ons tradisies, ons taal is party van die fondasies waarop ons ons identiteit bou.

6.1 Bespreek hoe Simphiwe Ndzube identiteitstemas, migrasies en skoonheid ondersoek.

Jy moet na die volgende verwys:

- Gebruik van lap en voorwerpe wat gevind/opgetel is
- Die belangrikheid/simboliek van die volgende:
 - Dasse
 - Lig
 - Bagasie/Tasse
 - Houtstapelbord (-pallet)
- Hoe skep Simphiwe Ndzube 'n gevoel van beweging in hierdie werk?
- Hoe hanteer hy die idee van migrasie in hierdie kunswerk? (10)

6.2 Vergelyk TWEE kunstenaars ná 1994 wie se werke oor kultuurkwessies, tradisie of taal handel.

Die volgende behoort by jou opstel ingesluit te wees:

- Onderwerp
 - Invloede
 - Medium en tegniek
 - Boodskappe en betekenis (10)
- [20]**



FIGUUR 6: Simphiwe Ndzube, *Uhambo (Reis)*, installasie: gevonde klere, skoene, dasse, lig van 'n baken, houtstapelbord (-pallet), sambokke, bagasie, industriële handskoene, metaal, boomtakke en ritsluiters, 2015.

VRAAG 7: GESLAGSKWESSIES: MANLIKHEID EN VROULIKHEID

Chéri Samba hanteer geslagskwessies vanuit 'n manlike oogpunt.
--

7.1 Bespreek FIGUUR 7 met verwysing na die volgende:

- Kleur
- Narratiewe/Verhale
- Dominante beeldgebruik en die simboliek daarvan uit 'n manlike perspektief

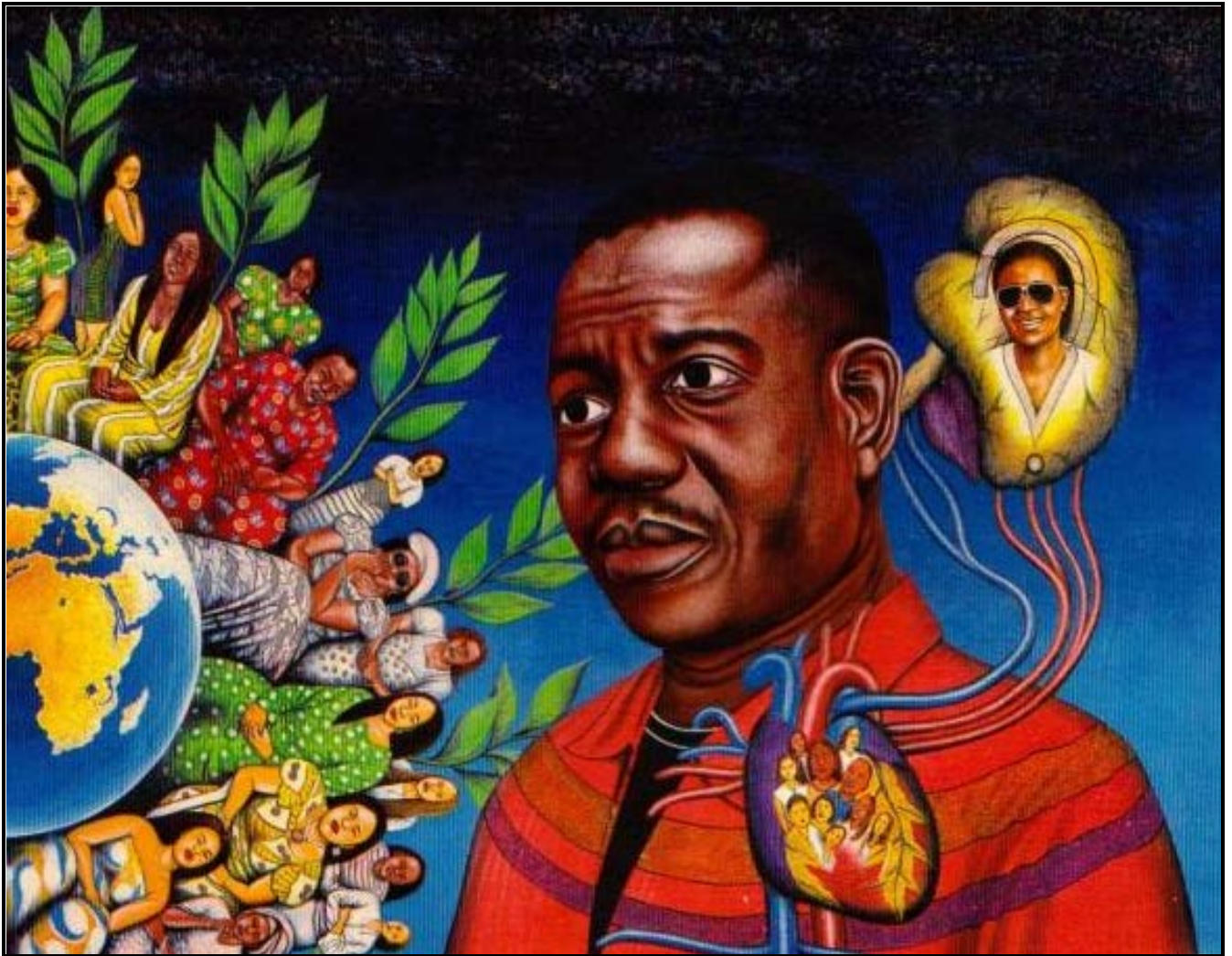
(6)

7.2 Bespreek TWEE kunswerke met 'n geslagspesifieke uitgangspunt.

Jy kan die volgende riglyne in jou antwoord gebruik:

- Media en tegniek
- Styl
- Onderwerp
- Moontlike boodskappe/betekenis

(14)
[20]



FIGUUR 7b: Chéri Samba, *Quelle Solution pour les hommes (water solution for men) (waterplossing vir mans)*, akriel, 2001.

VRAAG 8: ARGITEKTUUR IN SUID-AFRIKA

Ongeag hoeveel argitektuur verander, die primêre funksie daarvan is om beskutting te verskaf. Mario Botha sê: 'Solank as wat daar iemand is wat 'n huis nodig het, sal argitektuur bestaan.'

- 8.1 Verwys na die stelling hierbo en ontleed die voorbeelde in FIGUUR 8a, 8b, 8c en 8d.

Jy moet na die volgende riglyne verwys:

- Stylkenmerke
- Ooreenkomste
- Gebruik van ruimte
- Boumateriaal/Tegniek
- Invloed op die omgewing en die volhoubaarheid daarvan (8)

- 8.2 Bespreek ten minste TWEE Suid-Afrikaanse geboue of strukture.

Die volgende moet by jou bespreking ingesluit word:

- Name van argitekte en name van die geboue of strukture
 - Gebruik van boumateriaal
 - Invloed op die omgewing en die volhoubaarheid daarvan
 - Stylkenmerke (12)
- [20]**



FIGUUR 8a: Shigeru Ban, **Paper House (Papierhuis)**, Yamanaka-meer, herwinde papierbuis, hout en glas, Japan, 1994–1995.



FIGUUR 8b: Shigeru Ban, binne-aansig van **Paper House (Papierhuis)**, Yamanaka-meer, herwinde papierbuis, hout en glas, Japan, 1994–1995.



FIGUUR 8c: Grose Bradley (LGI Architects), **Alingi Residence (Alingi-woonhuis)**, beton, glas en houtlatte, Australië, 2005.



FIGUUR 8d: Grose Bradley (LGI Architects), binne-aansig van **Alingi Residence (Alingi-woonhuis)**, beton, glas en houtlatte, Australië, 2005.

TOTAAL: 100